

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-394

10.5.2021

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lærer - psykisk belastning etter varslingssak - tarm- og stressrelaterte plager - yfl. § 11 (1) a.

Forsikrede arbeidet som lærer, da hun i 2014 ble valgt som talsperson i en konflikt med rektor og kommunens oppvekstsjef. Konflikten endte i en varslingssak mot oppvekstsjefen. Hun opplevde konfliktsituasjonen som en stor personlig belastning og ble 100 % sykmeldt. Hun anførte også at hun som følge av varslingen ble utsatt for represalier i form av ryktespredning og bekymringsmeldinger til barnevernet. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en hendelse som var omfattet av det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (lærer, f. 1979) jobbet høsten 2014 på H. barne- og ungdomsskole som kontaktlærer for 7. klasse. Det oppstod en varslingssak og forsikrede ble etter hvert 100 % sykmeldt.

Av epikrise fra Helse B. 8.2.16 fremgikk følgende:

(...)

I løpet av sykemeldingsperioden reflekterer hun rundt hva som gjør at hun har vært sykmeldt 3 ganger i løpet av sin lærerjobb de siste 10 årene. Hun kommer frem til at dette er knyttet opp mot arbeidsforholdene i skolesektoren hvor oppvekstsjef legger sterke føringer. På sin først arbeidsplass hadde hun nåværende oppvekstsjef som rektor. Hun var nyutdannet, opplevde at det ble stilt svært store krav til henne i lærerrollen, at det var svært høye forventninger hun følte seg presset til å leve opp til. Hun sier hun arbeidet svært mye, også i helger, for å klare å levere det hun mente var forventet. Hun beskriver at hun etterhvert ble svært sliten og ba om hjelp av rektor, men følte seg ikke møtt. Dette førte til første sykemelding i 2006. Like etter ble hun gravid. Ved retur til jobb, føler hun seg på nytt sviktet av rektor når det gjelder å legge til rette for å organisere arbeidet slik at det er mulig å gjennomføre det. Hun føler at hun blir syk av dennes lederstil og blir på nytt sykmeldt i 2011. Hun bestemmer seg for å slutte og starter på ny skole, bla for å ikke ha ovennevnte som leder. Samme leder blir oppvekstsjef i kommunen. I 2012 begynner hun på ny skole hvor hun føler at hun fikk en god start og trivdes godt. Hun sier at mye var bra generelt i livssituasjonen når det gjaldt en etterlengtet familie, at hun fungerte godt i jobb og hadde det svært bra. Hun får i denne perioden et barn til og vender tilbake til arbeid etter sommeren 2014, noe hun ser fram til. Tidlig høst 2014 blir de tidligere omtalte emneplanene lagt frem.

Av fysioterapirapporten i samme epikrise fremgikk følgende:

Kvinne på 36 år som har opplevd store kroppslige og psykiske belastninger over lang tid. Hun beskriver en livssituasjon hvor hun har levd med høy beredskap, isolasjon og mye smerter.

Hendelsesforløpet ble utdypet i legeerklæring ved arbeidsuførhet med vedlegg sendt til Nav 8.10.19. Forsikredes fastlege skrev følgende i vedlegget:

Sjukdommen starta hausten 2014, då (forsikrede) kom tilbake som lærer på (H.) barne og ungdomsskule med utgangspunkt i fagleg konflikt mellom lærarane på (H.) og skuleleiinga/rektor og oppvekstsjef om innføring av "Emneplanar" vart (forsikrede) valgt som talsperson for motstanden mot rektor og oppvekstsjefen sine

planar. Ho opplevde konfliktsituasjonen som ei stor personleg belastning med betydeleg stress-plager, nedsatt matlyst, hodepine, søvnproblem og tankane kretsa mykje omkring saka. Ho var uvant med konfrontasjon som problemløysing og vart redd for konsekvensane.

Ho vart i september delvis og sidan heilt sjukemeldt av lege i (H.) for Søvnløshet (p06) og Utbrenthet (P29). Utpå våren 2015 80 % sjukemelding, forsøk på attføring til skulen, men det gjekk dårleg pga aukande mageplager.

(...)

Ho opplever Rektor der ho no arbeidde som en lydig redskap for kommunalsjefen. Dette beskrev ho i et brev, 14.11.14, sendt til rådmannen, kommunelege 1, ordfører og bedriftshelse-tjenesta.

(...)

Trass i at ho ba om at brevet skulle oppfattast som ei varslings, vart alle papir i saka våren 2015 gjort tilgjengelig for oppvekstsjefen som altså var tema for varslinga. Det viste seg at det samtidig var 5-6 andre varslarar om arbeidsmiljøet i skulesektoren. Kommunen hyra også ein advokat som skulle undersøke saka: faktaundersøkelse.

(...)

Seinare våren 2015 vart familien har blitt utsett for repressalier i form av rykter, problematisering, diagnostisering av barna sin adferd og melding til barnevernet med bekymring, der dei ikkje kjenter seg att verken i beskrivelsen av barn eller mor. Barnevernssaka vart angivelig avslutta etter første kontakt mellom saksbehandlar fra barnevernet og familien (?) Trugsmålet om å miste omsorgen for barna kom som lyn frå klar himmel og vart eit alvorleg psykisk traume både for pasienten og hennes. Dei fekk vite at alle dei tilsette i barnehagen vart informert om bekymringsmelding til (H.) barnevern 2 veker før (forsikrede) og mannen (...) vart orientert om dette. Ryktene om saka spreidde seg tydelig i bygda og dei opplevde seg mistenkte. (Forsikrede) meiner oppvekstsjefen brukar siden underordna og folk i nettverket sitt i (H.) for å diskreditere henne og mannen og fryse dei ut.

Forsikrede sendte skademelding til Nav 3.6.20. På skjemaet "*Skadeforklaring ved arbeidsulykke*" datert 22.6.20 ble følgende oppgitt under hendelsesforløp:

På tidspunktet for rådmannens utsendelse av dokumenter, var jeg 100 % sykmeldt fra min stilling som kontaktlærer for 7. klasse ved (H.) barne- og ungdomsskole som følge av stressrelatert sykdom (utbrenthet, søvnløshet og hodepine) knyttet til arbeidskonflikt med rektor og påfølgende varslings sak mot oppvekstsjef i kommunen.

Forsikrede meldte skaden til selskapet 2.7.20 og beskrev hendelsesforløpet slik:

På bakgrunn av stor psykisk belastning knyttet til varslings sak høsten 2014 og påfølgende gjengjeldelser mot meg og min familie fra aktører i (H.) kommune, har jeg utviklet en alvorlig psykisk og somatisk stresslidelse med diagnosene posttraumatisk stresslidelse (PTSD) og kronisk tarmatoni (opphevet muskelaktivitet i tykktarmen). Jeg har vært fullt sykmeldt fra lærerjobben i fem år (sykemelding 1 år og AAP 4 år) før jeg nå den 14.januar 2020 ble erklært 100% varig arbeidsufør av NAV.

Selskapet avslo kravet 24.7.20 med den begrunnelse at det ikke forelå en yrkesskade.

Nav avslo krav om godkjenning av yrkesskade i vedtak 11.8.20. Forsikrede påklaget vedtaket fra Nav 15.9.20. Merknader i klagesaken ble oversendt 29.10.20 og 14.12.20. Saken ble deretter oversendt Nav Klageinstans 12.11.20. Forsikrede har etter dette opplyst at saken om yrkesskade fortsatt ikke er ferdigbehandlet hos Nav.

Forsikrede klaget saken til Finansklagenemnda 17.12.20.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger en arbeidsulykke. Det foreligger omfattende medisinsk dokumentasjon for forsikrede som er relevant for belysning av de faktiske forhold og for yrkesskadesaken. Det er dokumentert plager i journalopplysningene i tilknytning til enkeltepisodes som medfører at hendelsene kan anses som en arbeidsulykke. Det vises til at hennes hoveddiagnose er obstipasjon, og at dette er akutte fysiske helsemessige forhold og i høyeste grad tidsnært til skadedato - og ikke "psykiske påkjenninger over tid".

Selskapet har i det vesentlige anført at vilkårene for yrkesskade ikke er oppfylt. Det er klart at hendelsesforløpet ikke faller inn under det markerte ulykkesbegrepet. Videre har ikke forsikrede

vært utsatt for en konkret tidsbegrenset ytre hendelse som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende yrke. Forsikredes plager er ikke å anse som psykisk skade som følge av fysiske angrep eller svært alvorlige trusler som etter sin art og konsekvens kan sammenliknes med fysiske angrep, da det ikke er beskrevet at hun har blitt utsatt for alvorlige trusler. De psykiske plagene oppstod høsten 2014, da hun opprettet en varslingsak. At papirene knyttet til varslingen våren 2015 ble overlevert til oppvekstsjefen, som varslingen gjaldt, er ikke å anse som en arbeidsulykke. Heller ikke at forsikrede etter dette ble utsatt for represalier i form av rykter, problematisering, diagnostisering av barna sin adferd og melding til barnevernet med bekymring, medfører at det er tale om en arbeidsulykke. Verken det samlede hendelsesforløpet eller enkelthendelser har preg av noe ulykkesartet. Det er tale om gjentatte psykiske belastninger over tid. Det anføres at det ikke er tale om en konkret tidsbegrenset ytre hendelse. Det synes å være den samlede belastningen over tid som er årsak til forsikredes plager i dag. Slike belastningslidelser faller utenfor yrkesskadeforsikringen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I denne bestemmelsens annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid). Psykisk belastning som følge av mobbing, trakassering osv. godkjennes normalt ikke som yrkesskade, jf. 2020-441 og også Navs rundskriv til ftrl. § 13-3 annet ledd. Etter ftrl. § 13-3 tredje ledd annet punktum regnes ikke belastningslidelser som utvikler seg som følge av psykiske påkjenninger eller over tid, som yrkesskade.

Nemnda kan ikke se at forsikrede har sannsynliggjort at noen av enkelthendelsene i perioden 2014-2015 er omfattet av det markerte eller avdempede arbeidsulykkebegrepet. Det er heller ikke sannsynliggjort at det samlede hendelsesforløpet omfattes av dekningen.

Det følger av epikrise fra Helse B. av 8.2.16 at det er den langvarige konflikten som har gitt forsikrede store kroppslige og psykiske belastninger over lang tid. Dette innebærer at unntaket for belastningslidelser i ftrl. § 13-3 tredje ledd annet punktum får anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Mallings (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).